

Turun ammatti-instituutin SORA-toimielimen menettelytapaohje

1. SORA-toimielin

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 9 luvussa säädetään opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallista opiskeluympäristöä koskevien säännösten rikkomisesta voi opiskelijalle seurata erilaisia sanktioita, esim. opiskeluoikeuden peruuttaminen, määräaikainen erottaminen tai muu kurinpitotoimi.

Lain 93 §:ssä säädetään menettelystä opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa. Opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä päättää koulutuksen järjestäjän asettama monijäseninen toimielin.

Yksityisen koulutuksen järjestäjän koulutuksessa olevan oppivelvollisen opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä päättää kyseisen koulutuksen järjestäjän kotipaikan mukaisen kunnan asettama monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä. Tämä koskee myös yksityisen koulutuksen järjestäjän muualla kuin sen kotipaikan mukaisessa kunnassa olevan toimipisteen kurinpitoasioita. Turun kaupungin asettama toimielin on siten toimivaltainen myös niiden yksityisten koulutuksen järjestäjien oppivelvollisten opiskelijoiden kurinpitoasioissa, joiden kotipaikka on Turussa.

Monijäsenisessä toimielimessä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustus. Koulutuksen järjestäjä nimeää toimielimen puheenjohtajan ja muut jäsenet enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa koulutuksen järjestäjä nimeää toimielimeen lisäksi tutkinnon suorittajan koulutusopimustyöpaikan tai oppisopimuskoulutuksen osalta työnantajan edustajan. Toimielimen puheenjohtajaksi tulee nimetä muu kuin opiskelijoita edustava jäsen. Opiskelijoita edustavan jäsenen tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Opiskelijoita edustavalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Toimielimen äänivaltaiset jäsenet toimivat virkavastuulla.

Koulutuksen järjestäjä päättää tarkemmin toimielimen toimintatavoista ja päätöksenteosta.

Turun kaupungissa koulutuksen järjestäjän asettamana monijäsenisenä toimielimenä toimii SORA-toimielin. SORA-toimielimen toimivaltaan kuuluu päättää opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, oppivelvollisen alle 3 kuukauden määräaikaisesta erottamisesta sekä muiden kuin oppivelvollisten yli kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta sekä opiskeluoikeudesta pidättämisestä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto asettaa SORA-toimielimen ja päättää sen kokoonpanosta. Turun ammatti-instituutin edustajien lisäksi SORA-toimielimeen on valittu koulutuksen järjestäjien edustajiksi jäsen kustakin ammatillisesta koulutusta oppivelvollisuusikäisille järjestävästä rekisteröidystä yhteisöstä tai säätiöstä, jolla on kotipaikka Turussa. Koulutuksen järjestäjien edustajat osallistuvat SORA-toimielimen päätöksentekoon siltä osin kuin käsiteltävät asiat koskevat kyseisen koulutuksen järjestäjän opiskelijoita.

Kulloinkin ajantasaisen SORA-toimielimen kokoonpanon löytää Turun ammatti-instituutin verkkosivuilta opiskeluhuollon ohjeista.

[Linkki opiskeluhuollon ohjeisiin](#)

SORA-toimielimen esittelijänä toimii Turun ammatti-instituutin koulutuspäällikkö tai yksityisen opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja.

2. SORA-toimielimessä käsiteltävät asiat

2.1. Opiskelu-oikeuden peruuttaminen

Koulutuksen järjestäjä voi määrättyjen ammatillisten tutkintojen ja osaamisalojen osalta peruuttaa opiskelijan opiskelu-oikeuden. Tällöin voidaan peruuttaa opiskelijan oikeus suorittaa tutkinto tai oikeus suorittaa tutkinto tietyllä osaamisalalla sekä oikeus osallistua tutkintokoulutukseen. Peruuttaminen on mahdollista, kun tutkintokoulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia.

Opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa, jos opiskelija on vaarantanut toistuvasti tai vakavasti toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden koulutuksessa ja on siten osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan koulutukseen liittyvissä käytännön tehtävissä oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä.

Lisäksi opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa, jos on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään täytä ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 40 §:n mukaisia opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä. Jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelijalla on tällainen este, hänet voidaan määrätä terveydentilan tai toimintakyvyn selvittämiseksi välttämättömiin terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin. Koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada opiskelu-oikeuden arviointia varten lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai tutkimus terveydentilan selvittämiseksi, sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä tutkinnon suorittamisen edellyttämien terveydentilavaatimusten johdosta. Koulutuksen järjestäjä vastaa määräämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Edelleen opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa, jos opiskelija on tutkintoa suorittamaan hakeutuessaan salannut sellaisen ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 41 §:n 2 momentissa tarkoitetun tiedon opiskelu-oikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, joka olisi voinut estää hänen ottamisensa opiskelijaksi. Koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada opiskelu-oikeuden arvioinnin edellyttämät välttämättömät tiedot opiskelu-oikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista toiselta koulutuksen järjestäjältä, ammattikorkeakoululta ja yliopistolta.

Mikäli alaikäisten suojelemiseksi on tarpeen, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa opiskelu-oikeuden, kun koulutukseen liittyvät käytännön tehtävät oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä. Tällöin opiskelu-oikeuden peruuttamisen edellytyksenä on se, että opiskelija on tuomittu rangaistukseen sukupuolisiveellisyttä loukkaavan kuvan levittämisestä, seksuaalirikoksesta, taposta, murhasta, surmasta tai törkeästä pahoinpitelystä, törkeästä ryöstöstä taikka huumausainerikoksesta, törkeästä huumausainerikoksesta, huumausainerikoksen valmistelusta, huumausainerikoksen edistämisestä tai törkeästä huumausainerikoksen edistämisestä. Jos koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä sisältyy olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, opiskelijan tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa opiskelu-oikeuden arviointia varten nähtäväksi ote rikosrekisteristä.

Ennen kuin opiskelu-oikeus peruutetaan, koulutuksen järjestäjän on selvitettävä yhdessä opiskelijan kanssa tämän mahdollisuus hakeutua suorittamaan muuta tutkintoa tai koulutusta.

Ne ammatilliset tutkinnot ja osaamisalat, joiden opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa, luetaan valtioneuvoston ammatillisesta koulutuksesta antaman asetuksen 20 §:ssä. Tällaisia ovat esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, logistiikan perustutkinto kuljetusalan osaamisala, rakennusalan perustutkinto maanrakennuskoneenkuljettajan osaamisala, väli- nehuoltoala ja lääkeala, sekä vastaavien alojen ammatti- ja erikoisammattitutkinnot.

2.2. Opiskelu-oikeuden palauttaminen

Jos opiskelijan opiskelu-oikeus on peruutettu terveydentilan tai toimintakyvyn riittämättömyyden vuoksi, hän voi hakea opiskelu-oikeuden palauttamista koulutuksen järjestäjältä. Opiskelu-oikeus tulee palauttaa, jos sitä hakeva osoittaa, ettei opiskelu-oikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole. Opiskelu-oikeuden palauttamista hakevan tulee toimittaa koulutuksen järjestäjälle terveydentilaansa koskevat lausunnot.

2.3. Määräaikainen erottaminen

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskelu-ympäristössä, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen tai muun opiskelu-ympäristön järjestystä, kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä taikka on huumausainetestiä koskevan todistuksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Jos em. teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa em. käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi. Oppivelvollisuuslaissa tarkoitettu oppivelvollinen voidaan kuitenkin erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Oppivelvollisen tulee kuitenkin edistää opintojaan määräaikaisen erottamisen aikana oppivelvollisuuslain mukaisesti.

Muiden kuin oppivelvollisuuslaissa tarkoitettujen oppivelvollisten osalta korkeintaan kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta ja asuntolasta erottamisesta voi koulutuksen järjestäjän niin päätettäessä päättää rehtori.

Turun kaupungissa oppivelvollisten määräaikaisesta erottamisesta päättää aina SORA-toimielin. Muiden kuin oppivelvollisten osalta enintään kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta päättää Turun ammatti-instituutin koulutuspäällikkö. Jos muun kuin oppivelvollisen määräaikainen erottaminen on yli kolme kuukautta, päätöksen erottamisesta tekee SORA-toimielin.

2.4. Opiskelu-oikeuden pidättäminen

Mikäli opiskelija on määrätty terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin opiskelijan terveydentilan tai toimintakyvyn selvittämiseksi ja opiskelija kieltäytyy niistä, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

Mikäli opiskelija kieltäytyy antamasta pyydettyä rikosrekisteriotetta nähtäväksi, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu toimittamaan rikosrekisteriotteen nähtäväksi.

3. Menettely SORA-toimielimessä

Ennen opiskelu-oikeuden peruuttamista koskevan asian tuomista SORA-toimielimen käsittelyyn tulee koulutusyksikössä olla toteutettu pedagogiset ohjauskeskustelut sekä mahdolliset ohjaukset soveltuvalle alalle. Pedagogisia ohjauskeskusteluja ovat yleensä vastuuopettajan ja opinto-ohjaajan toteuttamat varhaisen tuen keskustelut ja koulutuspäällikön kutsutun tehostetun tuen keskustelu. Pedagogiset keskustelut toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja huoltajan kanssa.

Ennen opiskelu-oikeuden peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä on lisäksi hankittava asiaa koskeva tarpeellinen asiantuntija- ja muu selvitys. Tällainen selvitys on esimerkiksi lääkärin lausunto. Selvityksen hankkimisesta vastaa koulutuspäällikkö. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on yksilöitävä kurinpitotoimen syynä oleva teko tai

laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä opiskelijalle ja hänen huoltajalleen on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Muista kurinpitotoimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle. Kurinpitotoimea harkittaessa on otettava huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso.

Mikäli tukikeskusteluilla ei päästä ratkaisuun, tuo alan koulutuspäällikkö asian SORA-toimielimeen päätettäväksi. Koulutuspäällikkö ottaa yhteyttä toimielimen puheenjohtajaan, soptii kokouksen ajankohdasta ja asian käsittelystä.

Ennen päätöksen tekemistä tapahtuva opiskelijan ja hänen huoltajansa kuuleminen tapahtuu koulutuspäällikön kutsumana ja toteuttamana, joko suullisesti tai kirjallisesti. Kuuleminen tehdään asian valmisteluvaiheessa ennen kuin asia viedään SORA-toimielimen kokoukseen. Kuuleminen dokumentoidaan ja kuulemista koskevat tiedot tulee käydä ilmi asiaa koskevasta esityslistasta tai sen liitteistä.

Tekstin laatimisesta SORA-toimielimen esityslistalle vastaa asiasta vastaava koulutuspäällikkö, joka vastaa myös liitteiden hankkimisesta. Valmis teksti ja liitteet toimitetaan SORA-toimielimen sihteerille viimeistään esityslistan lähettämistä edeltävänä päivänä.

Kutsu SORA-toimielimen kokoukseen ja esityslista toimitetaan toimielimen jäsenille viisi arkipäivää ennen kokousta.

SORA-toimielimessä asiasta tehdään kirjallinen päätös. Samalla kun opiskeluoikeuden peruuttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta tai opiskeluoikeuden pidättämisestä päätetään, on päätettävä päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta, ja tämä on kirjattava päätökseen.

Päätökseen liitetään muutoksenhakuohje. Oikean muutoksenhakuohjeen valinnassa auttaa kaupunginsihteerit.

SORA-toimielimen päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä on noudatettava Turun kaupungin hallintosääntöä soveltuvin osin.

Koulutuksen järjestäjän on annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle välttämättömät tiedot vireillä olevasta opiskeluoikeuden peruuttamisesta koskevasta käsittelystä sekä opiskeluoikeuden peruuttamisesta koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

Koulutuksen järjestäjällä on annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle välttämättömät tiedot opiskeluoikeuden palauttamisesta koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.